

Utbildningsinspektion i Myråsskolan, förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Myråsskolan den 8 och 9 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Myråsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Myråsskolan intervjuades rektorn, biträdande rektorn, representanter för lärare och övrig personal, elevhälsoteam, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser och i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Myråsskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	203
Förskoleklass	68
Grundskola	435

Myråsskolan ligger i ett bostadsområde med i huvudsak villabebyggelse i kommundelen Brämhult. Denna kommundel har också hyreshus där det finns många invånare med mångkulturell bakgrund. En stor del av eleverna vid skolan har emellertid svenska som modersmål. Dock finns vid skolan en grupp elever som benämns ”den internationella klassen” och där alla elever har annat modersmål än svenska och ännu inte behärskar det svenska språket fullt ut. Skolan byggdes på 1940-talet och har därefter renoverats och byggts till. Enligt skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2004/05 är dock trångboddhet och ålderdomliga lokaler ett problem. I skolan arbetar elever och personal i 7 arbetslag, varav ett av arbetslagen är den internationella klassen.

En stor del av personalen har arbetat vid skolan sedan länge. Rektorn vid skolan lämnar vid tillfället för inspektionen sin tjänst och biträdande rektor kommer att tillträda tjänsten som tillförordnad rektor.

Skolan har närhet till omgivande natur och idrottsanläggningar. Skolan har ”Grön flagg” och profilerar sig som en verksamhet som inriktar sig mot rörelse, musik och natur där även miljöfrågor har en framskjutande plats. 2005 mottog skolan kommunens utmärkelse ”Årets hälsofrämjande skola”. Skolan satsar också på språkutveckling och arbetar med läs- och kommunikationsgrupper i årskurserna 3–6.

Vid skolan finns en lokal styrelse som bland arbetar med såväl den yttre som inre miljön vid skolan. Styrelsen består av 7 föräldrarepresentanter och 5 representanter för personalen.

Skolgården tillsammans med skolans närområden ger goda förutsättningar till att motivera eleverna till lekar och fysiska aktiviteter under skoldagen. Skolgården omfattar områden runt och mellan skolans olika byggnader och det finns grönområden med möjligheter för eleverna att stimuleras till rörelse, lek och idrott. Myråsskolan har också en ”skolskog” som Borås stad har upplåtit och där alla klasser en gång i veckan är ute i naturen.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Myråsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Eleverna vid Myråsskolan trivs och känner sig trygga vid skolan och det finns ett aktivt arbete med värdegrunden. Elever är stolta och glada över sin skola. I Myråsskolan har 100 procent av personalen pedagogisk utbildning. I skolan finns ett bibliotek som är bemannat med en bibliotekarie. Skolan har nära till natur och olika aktiviteter och skolgården inbjuder till lek och spel.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättra uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än engelska, matematik och svenska.
- Elevernas kännedom om de nationella mål som ligger till grund för utbildningen bör öka.
- Elevernas inflytande och möjlighet att påverka innehåll i undervisningen och former för sitt eget lärande bör öka.
- Kompetensen hos lärare med nyare lärarutbildning bör i större utsträckning tas tillvara.
- Skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete, så att detta blir ett reellt verktyg i skolans vardag.
- Alla elever bör få möjlighet att använda datorer.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Kunskaper

Skolverkets diagnosmaterial används till vissa delar och eleverna genomför Skolverkets nationella prov för årskurs 5. Enligt skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2004/05 är 85 procent av eleverna godkända i ämnet svenska. I matematik är 84 procent av eleverna godkända och i engelska är 87 procent av eleverna godkända. Av 77 elever i årskurs 5 deltog inte mellan 4 och 6 elever i de nationella proven. Skolan beskriver i kvalitetsredovisningen att resultatet inte ligger i nivå med tidigare år och förklarar att det beror på att skolan nu har fler barn med annat modersmål än svenska och att dessa på grund av bristande språkkunskaper inte har kunnat genomföra proven.

I de övriga ämnena har skolan enligt inspektörernas bedömning inte någon samlad bild av elevernas resultat, varför måluppfyllelsen i de övriga ämnena inte går att utläsa. Inspektörerna bedömer att kunskapsuppföljning av elevernas utveckling skall ske även i andra ämnen än engelska, matematik och svenska.

Utveckling och lärande i förhållande till ämnesövergripande mål

Enligt kvalitetsredovisningen har personalen vid starten läsåret 2004/05 fått en pärm med såväl nationella som lokala styrdokument. Lärarna anser att de försöker öka elevernas medvetenhet om mål att sträva mot liksom mål att uppnå i kursplanerna i de olika ämnena. Intervjuade elever uttrycker däremot att de inte känner till målen, utan att det är lärarna som har kunskaperna om målen för utbildningen. Flera elever uttrycker att de är viktigt att lära sig mycket, men har inte uppfattat att det finns nationella mål uppsatta för utbildningen.

Resultatet av arbetet med normer och värden

Inspektörernas intryck är att eleverna trivs och känner sig trygga vid skolan. Personalen ger också exempel på att de på ett aktivt sätt har arbetat med värdegrunden. Genom att skolan också har elever från olika länder uppfattar inspektörerna att eleverna får goda tillfällen till att respektera varandras olikheter.

Sammanfattning

Kunskapsuppföljning av elevernas utveckling skall ske även i andra ämnen än engelska, matematik och svenska, men skolan har inget system för att skapa en samlad bild av elevernas resultat i alla ämnen.

Intervjuade elever uttrycker att de är viktigt att lära sig mycket, men har ingen kännedom om de nationella mål som finns att sträva emot eller de mål som skall uppnås.

Eleverna trivs och känner sig trygga vid skolan och det finns ett aktivt arbete med värdegrunden.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Elevernas delaktighet

Vid inspektionen får inspektörerna intrycket av att det finns en öppen och god stämning i skolan eleverna emellan. Eleverna är stolta över skolans miljöprofil och är glada över att visa inspektörerna i byggnaderna och i utemiljöerna runt skolan. I skolan finns klassråd och elevråd där eleverna får tillfälle att arbeta under demokratiska former. Eleverna kan ge exempel på att elevrådet får vara med och bestämma i vissa frågor, men dessa är ofta kopplade till den yttre miljön till exempel att köpa in leksaker och bollar.

Enligt eleverna har de dock begränsat inflytande och begränsade möjligheter att påverka innehåll i undervisningen och former för sitt eget lärande, vilket inspektörerna bedömer bör förbättras.

Kränkande behandling

Eleverna uppger att det i skolan sällan förekommer bråk, kränkningar och mobbning. De är också klart medvetna om till vem eller vilka de skall vända sig till i den händelse de känner sig otrygga. Skolan har en grupp av personal som kontinuerligt träffas för att ha kontroll över att eleverna kan känna sig trygga.

Skolverket vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Skolan

är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

I skolans plan mot kränkande behandling finns tydliga beskrivningar av hur skolan skall arbeta vid eventuella fall av kränkande behandling. Inspektörerna vill dock påpeka att denna plan även bör innefatta en beskrivning av skolans arbete i det fall det skulle förekomma att vuxna kränker elever. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar även denna form av kränkning i det fortsatta arbetet.

Organisering av och innehåll i lärandet

Lärarna planerar undervisningen och denna är i stor utsträckning inriktad på att eleverna arbetar enskilt, men ibland i par eller grupp med skriftliga uppgifter. Inspektörerna noterar att det förekommer att elever som är färdiga med ett moment får vänta in de andra. En satsning på att öka elevernas intresse för läsning och därmed också deras förmåga ger eleverna tillfälle att stimuleras efter individuella förutsättningar. Inspektörernas intryck är dock att innehåll, arbetsformer och arbetssätt som främjar elevernas utveckling av de kunskaper och färdigheter som uttrycks i läroplan och kursplaner förekommer i liten utsträckning.

Personalen är organiserad i arbetslag och inspektörerna ser exempel på hur samverkan sker för att öka elevernas möjligheter att utvecklas. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att den samverkan som sker borde kunna öka och innefatta alla som arbetar i skolan. Det finns spontant samarbete vissa lärare emellan, men att se som skolans uppdrag att samarbeta kring eleven är inte en helt utbredd tanke. Inte heller förefaller kompetensen hos lärare med nyare lärarutbildning att tas tillvara då skolan är organiserad i stadier. Inspektörerna kan konstatera att det i skolan finns en stadiindelning som den tidigare läroplanen Lgr 80 föreskrev. Detta innebär att förskoleklassen arbetar för sig, årskurserna 1–3 för sig och sedan årskurserna 4–6. Även innehållet i undervisningen präglas av intentionerna i Lgr 80 då vissa moment skulle gås igenom i vissa årskurser. I vissa klasser ges enbart läxa till de elever som inte fullgjort de moment som andra elever har gjort. Inspektörerna bedömer att kompetensen hos lärare med nyare utbildning bör tas till vara i större utsträckning.

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) skall undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Undervisningen skall med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Inspektörerna vill påpeka att skolan utifrån ovanstående bör diskutera hur det innehåll som lärandet ges blir intressant och relevant för eleverna.

Individanpassning och stöd

Lärarna i skolan arbetar med att utveckla individuella utvecklingsplaner för varje elev. Eleverna beskriver att mycket av vad de gör i skolan är enkelt och att de skulle vilja ha större utmaningar t.ex. i form av att mera lösa problem och att undervisningen ibland skulle kunna ha ett mer aktuellt innehåll. De är också, som tidigare nämnts, omedvetna om att det finns nationella mål att sträva mot och uppnå. Inspektörerna vill betona att i en skolverksamhet där det inte finns

en hög grad av elevinflytande och där flera av arbetsuppgifterna är likartade kan uppstå svårigheter med att få en undervisning som är anpassad till elevers individuella behov. Skolan bör enligt inspektörernas bedömning därför utveckla innehåll, arbetssätt och arbetsformer som utgår från elevers olika behov.

Skolan har rutiner för att upptäcka de elever som kan vara i behov av särskilda stödåtgärder och att ge dem det stöd de behöver. Stöd ges också till elever som riskerar att inte nå målen i de nationella ämnesproven för årskurs 5. För de elever som riskerar att inte nå målen upprättas åtgärdsprogram.

Ett åtgärdsprogram har en central roll i en skolas arbete med elever i behov av särskilda stödåtgärder och utgör en samlad dokumentation av de stödåtgärder som skall vidtas för en elev. Det skall vara ett redskap för skolans personal när det gäller att planera och utveckla den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Åtgärdsprogrammet skall också underlätta vårdnadshavarnas insyn och delaktighet i skolans arbete med eleven. Av ett åtgärdsprogram skall det framgå vilka behoven är, vilka åtgärder som skall vidtas, vem som har ansvaret för en viss åtgärd samt när och hur vidtagna åtgärder skall genomföras. Åtgärdsprogrammen skall även följas upp och utvärderas regelbundet.

För de elever som skolan bedömer inte kunna svenska språket i tillräcklig omfattning har skolan inrättat den ”internationella klassen” där eleverna i många fall har större delen av sin undervisningstid förlagd. Inspektörerna bedömer att denna grupp är att betrakta som en särskild undervisningsgrupp och för elever i sådana grupper skall det fattas beslut om placering och även informeras om möjlighet till att överklaga. För elever i den internationella klassen fattas inte beslut om placering i särskild undervisningsgrupp.

Kvalitets- och förbättringsarbete samt skolledning

Vad inspektörerna kunnat finna fungerar ansvarsfördelningen politiker, förvaltningsledning och ledning för Myråsskolan väl. Skolan har också sedan 1999 en lokal styrelse. Vid inspektionen är representanterna för föräldrarna inte helt medvetna om i vilka frågor den lokala styrelsen har rätt att besluta.

Rektorn i Myråsskolan avslutar vid tillfället för inspektionen sin tjänst och biträdande rektorn kommer att inneha en tillförordnad tjänst som rektor. Vissa lärare anser att skolledningen i högre grad skulle kunna utmana dem i pedagogiska frågor och uppskattar de initiativ som tas för att utveckla verksamheten. Inspektörernas intryck är att det på skolan finns en stor grad av frihet för den enskilde läraren. Detta kan dock innebära att likvärdigheten i utbildningen för eleverna inte kan garanteras. Skolan bör därför sträva efter en större helhetssyn och mer samarbete arbetslagen och verksamheterna emellan. Eleverna uppger att de vet vem som är rektor och att de vet hur de kan få kontakt.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte nåtts. För Myråsskolan upprättas årligen en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i uppföljningen och

utvärderingen av verksamheten. Det sker också kontroll av hur vissa delar av verksamheten fungerar genom enkäter till berörda.

Inför upprättandet av skolornas kvalitetsredovisning får alla skolor i uppdrag att redovisa särskilda mål av kommunen. Målen finns i ”Skolplan för Borås kommun” och anknyter till målen i läroplanen. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller formellt kraven på vad en kvalitetsredovisning skall innehålla. Inspektörernas intryck är dock att skolans personal inte helt ser kvalitetsarbete som ett redskap för att förbättra verksamheten utan snarare ser det som något som rektorn har ansvar för. Det finns därför anledning för skolan att utveckla sitt kvalitetsarbete till att bli ett reellt verktyg i skolans vardag.

Sammanfattning

Elever vid skolan är stolta och glada över skolan men deras inflytande och möjlighet att påverka innehållet i undervisningen och formerna för sitt eget lärande är begränsat. Eleverna får inte alltid del av innehåll, arbetsformer och arbetssätt som främjar elevernas utveckling av de kunskaper och färdigheter som uttrycks i läroplan och kursplaner. Kompetensen hos lärare med nyare lärarutbildning bör kunna tas inte tillvara på bästa sätt. Inspektörerna vill också påpeka att skolan bör diskutera hur innehållet i lärandet kan bli intressant och relevant för eleverna samt arbetssätt och arbetsformer som utgår från elevers olika behov. Skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete för att detta skall bli ett reellt verktyg i skolans vardag. För elever i den internationella klassen fattas inte beslut om placering i särskild undervisningsgrupp.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till omsorg/utbildning

I Myråsskolan finns fritidshem och skolbarnsomsorg erbjuds till och med barnet är 12 år. Fritidshemmen har öppet mellan klockan 06.30 och 17.30. Utevistelse utgör en väsentlig del och personalen försöker ta vara på barnens önskemål och de får lära att ta ansvar i en social gemenskap där värdegrundsfrågor står i fokus.

Skolan har 64 elever som är berättigade till modersmål och av dem är det ca 25 som deltar. Skolan har 20 elever som läser svenska som andraspråk. 4 elever har studiehandledning på modersmålet.

Föräldrar informeras på olika sätt, exempelvis genom veckoblad, allmänna föräldramöten och på skolans webbplats.

Personal och materiella resurser

I Myråsskolan har, enligt rektorn, all pedagogisk personal utbildning. Inspektörerna bedömning är att tillgången till läromedel, pedagogisk materiel och andra hjälpmedel är god och ger eleverna möjlighet att få en tidsenlig utbildning och att nå de nationella målen. Dock noterar inspektörerna att den materiella utrustningen i klassrummen varierar och att läromedlen i vissa fall är

gamla. Datorutrustning finns men används i undervisningen enbart av vissa lärare. Skolans har en utvecklingsgrupp i IKT och denna ser till att nya program installeras och att alla pedagoger erbjuds utbildning i programmen. Skolan ordnar också kompetensutveckling i datorkunskap för personalen. Inspektörerna bedömer att datorer i undervisningen bör kunna användas i större utsträckning så att alla elever får använda datorer. I skolan finns också ett bibliotek som är bemannat med en bibliotekarie.

Skolan är som tidigare beskrivits delvis renoverad och upplevs av personalen som trång. Skolan har nära till natur och olika aktiviteter och skolgården inbjuder till lek och spel.

Sammanfattning

I Myråsskolan finns skolbarnsomsorg denna erbjuds till och med barnet är 12 år. Föräldrar informeras på olika sätt, exempelvis genom veckoblad, allmänna föräldramöten och på skolans webbplats. I Myråsskolan har, enligt rektorn, 100 procent av personalen pedagogisk utbildning. Tillgången till läromedel, pedagogisk materiel och andra hjälpmedel bör kunna ge eleverna möjlighet att få en tidsenlig utbildning och att nå de nationella målen. I vissa fall är dock läromedlen gamla. Alla elever bör få använda datorer. I skolan finns också ett bibliotek som är bemannat med en bibliotekarie. Skolan har nära till natur och olika aktiviteter och skolgården inbjuder till lek och spel.

Datum	Ort
2006-12-07	Göteborg

Agneta Kristensson

Sonja Henriksson